

Неслучайно, проектозаконът за ВиК предлага създаване на Комисия за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги с финансиране от държавния бюджет, т.е. желанието е да се излезе от КЕВР, която въвежда редица показатели за качество на ВиК услугата и норма на възвръщаемост за отделните групи ВиК оператори в съответствие с изпълнението на мерките, заложи в стратегически и законодателни документи при спазване на европейските изисквания. От заложените възнаграждения и допълнителни придобивки на членовете/служителите на новата комисия прозира лично облагодетелстване, като няма да се защити публичния интерес. Например възнагражденията на членовете на комисията се определят както следва:

- на председателя – 90 на сто от осем средни месечни заплати на наетите лица по трудово правоотношение в отрасъл ВиК, съгласно данни на Националния статистически институт;

- на останалите 4 члена на комисията - 80 на сто от осем средни месечни заплати на наетите лица по трудово правоотношение в отрасъл ВиК, съгласно данни на Националния статистически институт.

При осъществяване на дейността си комисията ще се подпомага от администрация, чиито служители могат да получават допълнителни възнаграждения за постигнати резултати, определени по ред и по начин, установени с вътрешните правила за работната заплата. Членовете на комисията и служителите имат право ежегодно на представително облекло на стойност до три минимални работни заплати, като средствата се осигуряват от нейния бюджет. Членовете и администрацията на комисията се застраховат задължително със застраховките „Живот“ и „Злополука“ за сметка на бюджета на комисията.

Основно нарушение на проектозакон за ВиК е, че не е осигурено публично обсъждане през 2022 г., на което редица организации, експерти и заинтересовани биха възразили на работещата досега неефективно ВиК структура, както и желанието на МРРБ за нейното бързо законово утвърждаване.

Досега БВИКХ е една банка за раздаване на заеми на ВиК оператори в затруднено финансово състояние, които заеми едва ли някога ще бъдат върнати. Освен това, повечето действащи Асоциации по ВиК нямат капацитет и финансов ресурс да контролират прехвърлените им ВиК активи, както и законови правомощия за санкциониране при установени нарушения. Пример, водната криза в гр. Перник и установените от ОЛАФ неработещи ВиК обекти, изградени с европейски средства.

В този им вид Асоциациите по ВиК и БВИКХ както досега и в бъдеще няма да допринесат за подобряване на дейността на ВиК отрасъла, който е в изключително тежко положение в резултат на политически назначения и липса на контрол при планирането на обекти и тяхното последващо изпълнение от постоянния кръг от фирми. Бягането от контрол за изпълняваните инвестиционните обекти е продължаващият отказ на МРРБ да възстанови постоянно действащ Технически експертен съвет с цел приемане на устойчиви решения във ВиК отрасъла. Новото предложение за бягане от контрол на ВиК операторите е смяната на КЕВР с нова Комисия и допълнителна администрация от скъпо платени послушници.

В резултат на гореизложеното, предлагаме да не се приеме предложението за проект за Закон за ВиК преди неговото открито публично обсъждане за по-дълъг период, през който ще се отстранят редица недостатъци и допълнят изисквания в съответствие с новите европейски политики и за преодоляване на лошите практики у нас. Необходима е реалистична оценка за ефективността на управление на ВиК отрасъла досега, като се има предвид че доставката на вода е стратегическа дейност.

В подкрепа на възражението ни са и забелязаните съществени пропуски от администрацията на Министерски съвет, а именно: